Dosarul nr.2a-317/2024 I instanță
Nr. PIGD 2-23118930-06-2a-28112024 judecător Sârbu Aliona
judecătoria Cahul
sediul Central

D E C I Z I E

15 aprilie 2025 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Sud, sediul Comrat
în componenţa:
președintele ședinței, judecătorul Mironov Andrei
judecătorii Colev Grigori și Hudoba Valeri
grefier Satirova Marina
cu participarea:
apelantei Arachelean Cristină
reprezentantului apelantei Arachelean Cristină, avocatul Iurașco Eugeniu
interpretei Miliș Natalia

examinând în ședință publică, în ordine de apel, apelurile declarate de avocatul Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină și de avocata Turculeț Mariana în interesele lui Chircov Dmitri împotriva hotărârii judecătoriei Cahul, sediul Central din 07 august 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chircov Dmitri către Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului Mironov Andrei asupra cauzei și esenței apelurilor, analizând materialele cauzei și audiind pozițiile părților,

A C O N S T A T A T:

1. ***<u>Circumstanţele cauzei:</u>***

La data de 15 august 2023, Chircov Dmitri a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-6)

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 11 septembrie 2022, în jurul orelor 18:00-19:00, pârâta Arachelean Cristină, care este sora vecinii reclamantului, Ivanova Marine, a venit la ultima în ospeție. Arachelean Cristină, fiind în stare agresivă, aflându-se lângă porțile, în preajma gospodăriei reclamantului, amplasată în sat. Luceşti, l-a agresat, exprimându-se cu cuvinte indecente şi aplicându-i, prin porţi, câteva lovituri cu băţ din lemn în regiunea pieptului şi antebrațului stâng.

Totodată, Arachelean Cristină a venit spre locuința reclamantului cu sora sa, Ivanova Marine, ele au fost în stare neadecvată, foarte agresive. Reclamantul deja cu soția sa, Chircova Anna, a fost acasă, în ogradă. Pârâta Arachelean Cristină l-a lovit cu băţul din lemn în regiunea pieptului şi antebrațului stâng prin porți, dar sora ei, Ivanova Marine, arunca pietre în ograda locuinței reclamantului, la fel, striga tare şi bătea la porți. Aceste fapte ale pârâtei i-au cauzat dureri fizice şi o puternică stare de frică pentru viaţa sa şi a soției sale, deoarece când Arachelean Cristină şi sora ei devin agresive, pot să săvârșească multe lucruri rele.

Susține că, în urma celor comise, pârâta Arachelean Cristină a fost trasă la răspunderea contravenţională, în conformitate cu art. 354 alin. (1) din Codul Contravenţional pentru huliganism nu prea grav, sancţionată cu amenda în mărime de 30 unități convenționale ce constituie 1500 lei. Proces-verbal dat nu a fost contestat de Arachelean Cristină, astfel că, copia procesului-verbal din 22 septembrie 2022 şi răspunsul nr. 8311 din 21 iulie 2023 din Inspectoratul de Poliție Cahul referitor la informaţia din Sistemul Informațional privind contestarea procesului-verbal sunt anexate la prezenta cerere.

Relatează că, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 202213D0181 din 19 septembrie 2022, la reclamant au fost constatate următoarele leziuni corporale: pe antebrațul stâng excoriație, care au fost calificate ca vătămare corporală neînsemnată.

Afirmă că, prin acţiunile sale, pârâta Arachelean Cristină i-a lezat dreptul său fundamental, garantat de Constituţia Republicii Moldova, cauzându-i suferinţe

psihice şi fizice, stare constantă de anxietate, luând în vedere şi faptul că reclamantul cu Ivanova Marine sunt vecinii, dar Arachelean Cristină, fiind sora acesteia, deseori vine la ultima. Astfel, reclamantul se simte în pericol că pârâta l-ar putea agresa în mod repetat.

Adaugă că, suferă de *****, copia concluziei medicale a medicului familiar fiind anexată la prezenta cerere. Mai mult, este pensionar, iar starea sănătăţii sale din cauza acestui conflict cu Arachelean Cristină s-a înrăutățit brusc. A devenit neliniștit, nu poate să doarmă normal noaptea, are simțul de frică, deoarece aşa acţiuni din partea lui Arachelean Cristină se pot repeta din nou.

Opinează că, suma de 20000 lei ce solicită a fi încasată în beneficiul său de la pârâtă îi va aduce o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat şi o va face pe pârâtă să conștientizeze consecințele acţiunilor sale violente pentru care poartă, pe lângă răspundere contravenţională, şi răspundere civilă delictuală deplină.

Solicită admiterea acţiunii; dispunerea încasării din contul pârâtei Arachelean Cristină în folosul său a sumei de 20000 lei, cu titlul de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin vătămare a sănătăţii; dispunerea încasării din contul pârâtei Arachelean Cristină în folosul său a cheltuielilor de judecată suportate de reclamant în legătură cu judecarea prezentei acţiuni.

2. <u>Soluţia instanţei de fond:</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul central din 07 august 2024, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată depusă de Chircov Dmitri către Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Arachelean Cristină în beneficiul lui Chircov Dmitri suma de 500 /cinci sute/ lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin contravenție, suma de 1200,00 /una mie două sute/ lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru transport și suma de 4000,00 /patru mii/ lei cu titlul de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

S-a încasat de la Arachelean Cristină în beneficiul statului suma de 100,00 /una sută/ lei, de la care reclamantul a fost scutit prin lege la depunerea cererii.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d.61, 64-70)

3. <u>Solicitarea apelantului:</u>

La data de 08 august 2024, avocata Turculeț Mariana acționând în interesele lui Chircov Dmitri, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a

depus apel nemotivat împotriva acesteia solicitând: admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată. (f.d.72)

La data de 11 octombrie 2024, avocatul Turculeț Mariana acționând în interesele lui Chircov Dmitri a înaintat apel motivat prin conținutul căruia a indicat că, consideră hotărârea instanței de fond ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. (f.d.89-93)

Menționează că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil include următoarele elemente - prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre fapta și prejudiciu și vinovăția.

Susține că, evaluarea prejudiciului moral nu înseamnă determinarea prețului suferințelor psihice și fizice, ci aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate. Adică, urmează să fie apreciat ce a pierdut persoana vătămată pe plan fizic, psihic, social, profesional, și familial atât la moment, cât și pentru viitor. La aprecierea importanței prejudiciului moral, urmează de ținut cont de vârsta, profesia, funcția, nivelul de pregătire și de cultură generală al persoanei vătămate, în virtutea faptului că fiecare persoană acordă valorilor lezate o prețuire diferită în funcție de aspirațiile sale.

Consideră că, instanța de fond la judecarea cauzei nu a aplicat corect principiile invocate supra privind aprecierea cuantumului prejudiciului moral, stabilind prejudiciul moral cauzat în sumă de 500 lei, ce nu reprezintă un cuantum echitabil și corespunzător circumstanțelor cauzei și personalității păgubite.

Susține că, aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile și anume: miza pentru reclamant, comportamentul părților, bună/reaua credință, durata, etc. și se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității, și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Reieșind din conținutul dispozițiilor legal citate, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să fie determinat de

către instanța judecătorească, ținându-se cont de circumstanțele concrete ale cauzei, de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție.

Având în vedere raționamentele enunțate, cuantumul prejudiciului moral stabilit de către prima instanță în mărime de 500 lei este unul nejustificat de mic, nefiind luate în considerație principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele psihice, starea de stres și de frustrare cauzată reclamantului Chircov Dmitrii prin acțiunile ilegale ale intimatei Arachelean Cristină.

Consideră că, prima instanță a neglijat criteriul echității, apreciind prejudiciul moral în sumă de 500 lei, și nu a constatat dacă această sumă va atinge pragul de satisfacție echitabilă pentru persoana care a avut de suferit psihic. Totodată, instanța de fond nu a stabilit că, compensarea bănească a prejudiciului are ca scop înlăturarea consecințelor negative existente la moment.

Astfel, consideră că suma prejudiciului moral în mărime de 20000 lei va fi capabilă să ofere apelantului o satisfacție echitabilă și o să fie de natura să-i ușureze suferințele psihice suportate.

Menționează că, soluția instanței de fond nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns cu privire la admiterea în parte acțiunii civile.

Își întemeiază apelul pe prevederile art. art. 5, 15, 26, 27, 357, 358 alin. (1), 360 alin. (1) lit. b), 362 alin. (1), 364, 365, 385 lit. c), 386 alin.(1) lit. a), c), d), 387 Cod de procedură civilă.

La data de 06 septembrie 2024, avocatul Iurașco Eugeniu acționând în interesele Arachelean Cristină, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a depus apel nemotivat împotriva acesteia solicitând: admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de reclamantul Chircov Dmitri. (f.d.73-74)

La data de 20 decembrie 2024, avocatul Iurașco Eugeniu acționând în interesele Arachelean Cristină a înaintat apel motivat prin conținutul căruia a indicat că, consideră hotărârea instanței de fond ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. (f.d.137-139, 150-153)

Menționează că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 07 august 2024 o consideră neîntemeiată și ilegală, urmând a fi casată integral cu emiterea

unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de către Chircov Dmitri.

Susține că, în cadrul examinării cauzei civile, cât și în susținerile verbale a fost în repetate rânduri invocată legitima apărare a pârâtei Arachelean Cristină, au fost prezentate și administrate probe sub forma de declarații ale pârâtei, de rând cu copiile Ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal din 30 noiembrie 2022 și ale Ordonanței de aplicare a sancțiunii contravenționale din 30 noiembrie 2022 emise de Procurorul în Procuratura raionului Cahul Mihai Cara, în privința lui Chircov Dmitri, în care în mod clar se expune concluzia raportului de expertiză judiciară nr.202213D0185 din 21.09.2022: „*Conform concluziei raportului de expertiză judiciară din 21.09.2024, la cet. Arachelean Cristină, s-au constatat următoarele leziuni corporale: În regiunea temporală dreapta anterior de pavilionul urechii excoriații, pe pleoapa inferioară a ochiului drept excoriație cu tumefiere și echimoză în jur, tumefierea țesuturilor moi a obrazului drept cu echimoză în regiunea zigomatică dreapta. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, bont la lovire sau prin lovire tangențială (ce nu exclude furca), produse posibil în timpul și circumstanțele relatate, în același interval de timp și se califică ca vătămarea corporală neînsemnată. Reieșind din caracterul, localizarea anatomică și volumul leziunilor corporale la cet. Arachelean Cristină, leziunile sunt accesibile pentru mână proprie și se exclude producerea lor la cădere din poziție verticală*”. Circumstanțele date au mai fost confirmate adițional prin prezentarea materialelor fotografice ce au fost anexate la dosar în cadrul ședinței de judecată.

Mai indică că, în aceleași circumstanțe, în urma incidentului produs la data de 11.09.2022, conform Concluziei Raportului de constatare nr.202212D0181 din 19.09.2022, la intimatul Chircov Dmitri „*s-au constatat următoarele leziuni corporale: pe antebrațul stâng escoriație*”. Excoriația a fost cauzată în timp ce Arachelean C. și Ivanova M. se apărau de atacurile lui Chircov I. cu ranga metalică. Totodată excoriația de pe brațul acestuia nu prezenta urme de tumefieri, acestea nefiind atestate

Susține că, violența cu care au fost aplicate, volumul și caracterul leziunilor corporale suferite de către Arachelean Cristină este exponențial mai mare decât singura excoriație cu dimensiunile de 1,2x0,3cm de pe antebrațul lui Chircov Dmitri, care fost și atacant și care se afla și în stare de ebrietate conform

materialelor dosarului conform constatărilor din Ordonanță de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal din 30 noiembrie 2022.

Mai mult ca atât din conținutul Ordonanțelor menționate, reiese că în data de 13.09.2022, de către organul constatator la fața locului a fost ridicat un fragment de rangă metalică care a fost examinat și recunoscut în calitate de corp delict, fiind stabilit că anume cu acest obiect au fost pricinuite leziunile corporale cet. Arachelean Cristină, iar careva obiect de lemn cu care pretinde Chircov Dmitri că a fost atacat nu a fost identificat.

Consideră că, instanța de fond în mod ilegal nu s-a expus asupra invocării de către pârâta Arachelean Cristină a stării de legitimă apărare. În schimb, instanța de fond a apreciat doar faptul necontestării proceselor-verbale de atragere la răspundere contravențională în privința cet. Arachelean Cristină și Ivanova Marine. În acest sens, legea nu prevede vreo careva imposibilitate sau decădere din dreptul de a invoca legitima apărare și a-l demonstra în cadrul unei eventuale cauze civile privind repararea prejudiciilor de orice natură cauzate prin contravenție, fie cu caracter patrimonial sau nepatrimonial, moral sau biologic.

În această ordine de idei, consideră necesară aprecierea și expunerea instanței de apel asupra invocării dreptului la legitima apărare prevăzut de art. 2001 alin. (1) Cod civil al R.M: „Nu este pasibil de reparație prejudiciul cauzat de o persoană în stare de legitimă apărare dacă nu a depășit limitele ei”.

Din aceste considerente, solicită emiterea deciziei de respingere a cererii de chemare în judecată a lui Chircov Dmitri către Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

De asemenea, consideră că este neîntemeiată și ilegală dispunerea încasării de la Arachelean Cristină în beneficiul lui Chircov Dmitri a sumei de 1200 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru transport și a sumei de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică, din motivul că pretenția din acțiunea reclamantului constituie 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral, care a fost admisă parțial în sumă de 500 lei, ceea ce constituie 2,5% din valoarea acțiunii.

În acest sens, susține că instanța de fond nu doar că nu a dat apreciere stării de legitimă apărare invocate, astfel adoptând o hotărâre neîntemeiată de atragere la răspundere civilă delictuală a pârâtei, dar a și comis o eroare prin a adopta un dispozitiv ce contrazice conținutului expus în partea descriptivă a hotărârii, drept

rezultat încasând în totalitate, ilegal și respectiv neproporțional cheltuielile de judecată.

La data de 09 octombrie 2024, cauza a parvenit spre examinare la Curtea de Apel Cahul. (f.d.80-82)

La data de 20 noiembrie 2024 prin încheierea emisă de Curtea Supremă de Justiție s-a admis demersul președintelui interimar al Curții de Apel Cahul cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad și s-a dispus strămutarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Chircov Dmitri împotriva Cristinei Arachelean cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, de la Curtea de Apel Cahul la Curtea de Apel Comrat, pentru judecare în ordine de apel. (f.d.123-126)

La data de 28 noiembrie 2024, cauza a parvenit spre examinare la Curtea de Apel Comrat. (f.d.128)

4. <u>Argumentele părților:</u>

În ședința instanței de apel, avocatul Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină a declarat că susține apelul înaintat de el și solicită admiterea acestuia cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Chircov Dmitri.

Menționează că, hotărârea instanței de fond o consideră ca fiind ilegală și nemotivată, or instanța nu s-a expus asupra materialelor cauzei.

Susține că, instanței de fond i-au fost prezentate mai multe probe care confirmă faptul că la Arachelean Cristină s-au constatat leziuni corporale mai grave decât leziunile corporale constate la Chircov Dmitri care se afla și în stare de ebrietate la acel moment.

Mai indică că, instanța de fond nu s-a expus asupra stării de legitimă apărare invocate de apelanta Arachelean Cristină, ceea ce atrage aplicarea la caz a prevederilor 2001 alin. (1) Cod civil.

Cu referire la apelul înaintat de Chircov Dmitri solicită ca acesta să fie respins ca fiind neîntemeiat.

În ședința instanței de apel, Arachelean Cristină a declarat că susține cele declarate de avocatul care îi apără interesele.

Menționează că, la data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator nu i-a fost explicat nimic, i s-a cerut buletinul de identitate, a fost completat un act și i s-a dat să semneze.

În ședința instanței de apel apelantul Chircov Dmitri și avocata acestuia

Turculeț Mariana fiind legal citați despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședință nu s-au prezentat, dar prin cerere au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, care prevede că *neprezentarea în şedinţă de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*, Colegiul judiciar a decis examinarea cauzei în lipsa părților legal citate și care au solicitat examinarea în lipsă.

5. <u>Aprecierea instanței:</u>

Audiind părțile prezente în proces, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de apelanți în cererile de apel și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar concluzionează că apelurile declarate de avocatul Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină și de avocata Turculeț Mariana în interesele lui Chircov Dmitri urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul central din 07 august 2024.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe*.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicaţiile părţilor şi intervenienţilor, depoziţiile martorilor, concluziile expertului, consultaţiile şi explicaţiile specialistului, să ia cunoştinţă de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanţelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în şedinţă de judecată.*

Potrivit art. 117 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.*

Conform art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă*

pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform prevederilor art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*.

Conform art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Potrivit art. 6, § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalităţii armelor, unde fiecare din părţi urmează să obţină posibilitatea de a-şi prezenta cauza în condiţii egale, care să nu plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

Colegiul constată că respectiva normă garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligațiilor instanţei de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind unicul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de apel remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată*.

Astfel, prevederea legală enunțată mai sus în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Respectiv, conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de instanţa inferioară, (cauza *Hirro Balani contra Spaniei,* nr.18064/91 din 09 decembrie 1994, §27; cauza *Georgiadis contra Greciei,* nr. 21522/93 din 29 mai 1997, §43).

Astfel, instanţa de apel verificând în raport cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei, normele de drept material fiind aplicate corect.

Subsecvent, Colegiul judiciar reţine că prima instanţă a constatat şi a elucidat pe deplin circumstanţele de fapt importante pentru soluţionarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi a respectat normele de drept procedural la judecarea speței.

La caz, instanța de apel constată, că la data de 15 august 2023, Chircov Dmitri a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-6)

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul central din 07 august 2024, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată depusă de Chircov Dmitri către Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Arachelean Cristină în beneficiul lui Chircov Dmitri suma de 500 /cinci sute/ lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin contravenție, suma de 1200,00 /una mie două sute/ lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru transport și suma de 4000,00 /patru mii/ lei cu titlul de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

S-a încasat de la Arachelean Cristină în beneficiul statului suma de 100,00 /una sută/ lei, de la care reclamantul a fost scutit prin lege la depunerea cererii.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d.61, 64-70)

La data de 08 august 2024, avocata Turculeț Mariana acționând în interesele lui Chircov Dmitri, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a depus apel nemotivat, iar la data de 11 octombrie 2024, apel motivat împotriva acesteia solicitând: admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată. (f.d.72, 89-93)

La data de 06 septembrie 2024, avocatul Iurașco Eugeniu acționând în interesele Arachelean Cristină, ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond a depus apel nemotivat, iar la data de 20 decembrie 2024, apel motivat împotriva acesteia solicitând: admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de reclamantul Chircov Dmitri. (f.d.73-74, 137-139, 150-153)

La caz, instanța de apel se va expune asupra apelului înaintat de avocata Turculeț Mariana în interesele reclamantului Chircov Dmitri, care prin apelul înaintat, a solicitat casarea parțială a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

Colegiul judiciar, prin prisma probelor, materialele cercetate în cadrul ședinței de judecată, constată, că argumentele invocate în apel nu sunt temeinice și plauzibile, pentru a fi admise cu casarea hotărârii instanței de fond.

Or, potrivit materialelor cauzei, instanța de apel constată, că la data de 22 septembrie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul, subofițer de sector al Sectorului de Poliție nr. 3, Tverdohlebov Daniel, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 688993, în privința lui Arachelean Cristină, în baza art. 354 alin. (1) din Codul contravențional, în legătură cu faptul că, Arachelean Cristină, la data de 11 septembrie 2022, ora 18:50, aflându-se în sat. Lucești, r-nul Cahul, în ospeție la sora sa, cet. Ivanov Marina, intervenind în conflictul dintre cet. Chircov Dumitru și sora sa, Ivanova Marina, a manifestat un comportament neadecvat în stradă față de cet. Chircov Dumitru, locuitor al sat. Lucești, r-nul Cahul, fapte ce tulbură liniștea publică și persoanei fizice. (f.d.9)

Colegiul reține, că prin decizia agentului constatator din 22 septembrie 2022, lui Arachelean Cristină i-a fost aplicată, în baza art. 354 alin. (1) din Codul contravențional, sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 30 unități convenționale, echivalentul a sumei de 1500 lei.

Conform răspunsului nr. 34/26-8371 din 21.07.2023, eliberat de Inspectoratul de Poliție Cahul, fiind accesat Sistemul Informațional, se constată că, în prezent, procesele-verbale întocmite privința lui Ivanova Marine și Arachelean Cristină, conform art. 354 și art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, nu au fost contestate. (f.d.8)

Astfel, cele reținute de instanța de apel, corect și întemeiat au fost constatate și de instanța de fond.

Potrivit prevederilor art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, *apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial*.

Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune*.

Potrivit prevederilor art. 2036 alin. (1) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri*.

Colegiul instanței de apel reține că răspunderea delictuală presupune obligaţia unei persoane de a repara prejudiciul cauzat altuia printr-o faptă ilicită extra

contractuală, sau, după caz, prejudiciul pentru care este chemat prin lege să răspundă, respectiv, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic ilicit (delictul). Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu, şi vinovăţia.

Este de menționat că, lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Colegiul reține, că fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acţiunii sau inacțiunii.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Totodată, pentru acordarea unor daune morale este necesar ca cel ce pretinde daune morale să producă un minimum de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură drepturile personale nepatrimoniale i-au fost afectate.

Instanța de apel reține, în acord cu practica CtEDO, care a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca instanțele să deducă producerea prejudiciului moral din existența faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv intern al prejudiciului moral.

Prin prisma prevederilor legale redate supra, reieșind din specificul acțiunii, Colegiul atestă cu certitudine că Chircov Dmitri, în calitate de parte vătămată, a suferit un prejudiciu moral materializat printr-o suferință psihică și disconfort fizic, care depășește măsura a ceea ce este normal suportabil, prejudiciu moral pe care Arachelean Cristină urmează să-l repare, fiind cert că Chircov Dmitri a fost victima acțiunilor ilicite ale pârâtei din speță.

Totodată, potrivit prevederilor art. 2037 alin. (1)-(2) Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost*

cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, Colegiul judiciar reține, că prin noțiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege, viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie şi personal, prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale.

Unul din criteriile determinative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că suma adjudecată trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensator şi nu trebuie să constituie nici sumă excesivă şi nici venit nejustificat.

Scopul sumei stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv de a-i acorda reclamantului o reparație pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecinţă a încălcării constatate.

Având în vedere circumstanțele de fapt raportate la normele de drept citate supra, instanța de apel constată că instanța de fond corect a dispus încasarea din contul pârâtei Arachelean Cristină în beneficiul reclamantului Chircov Dmitri a prejudiciului moral în sumă de 500 lei.

Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral instanța de fond a ținut cont atât de încălcarea drepturilor apelantului Chircov Dmitri, cât și de gradul de neliniște și retrăirile acestuia cauzate de Arachelean Cristină (*inclusiv de circumstanțele în care s-a comis contravenția – conflict reciproc*), motiv din care, ca și instanța de fond, Colegiul judiciar consideră că, suma de 500 lei pentru contravenția constatată și sancțiunea aplicată de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul, constituie o compensare rezonabilă și echitabilă a prejudiciului moral.

Astfel, solicitarea apelantului Chircov Dmitri cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 20000 lei urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, întrucât nu este susținută de probe concludente care să ateste un impact semnificativ și disproporționat asupra integrității psihice sau demnității acestuia, care să justifice majorarea cuantumului despăgubirii. Colegiul judiciar reiterează că stabilirea prejudiciului moral se realizează în mod rezonabil, în funcție de

circumstanțele concrete ale cauzei, iar suma de 500 lei reflectă în mod adecvat atât gravitatea faptei, cât și consecințele suferite de apelant.

În această situație, Colegiul judiciar apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond prin care s-a indicat că „*examinând în cumul toate probele în coraport cu circumstanțele de drept și de fapt indicate supra, se constată că, suma de 500 lei acordată reclamantului, cu titlu de prejudiciu moral, este suficientă pentru a repara atingerea adusă reclamantului. /.../ pretenția reclamantului Chircov Dmitri privind încasarea prejudiciului moral în partea ce excede suma de 19500 lei este neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă*”.

Totodată, ***cu referire la apelul înaintat de avocatul Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină*** prin care se solicită casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de reclamantul Chircov Dmitri, Colegiul judiciar le apreciază ca fiind nefondate.

Or, instanța de apel reține că hotărârea instanței de fond a fost pronunțată cu respectarea prevederilor legale aplicabile și în temeiul unui probatoriu suficient și pertinent, care demonstrează că acțiunile pârâtei Arachelean Cristină au generat un prejudiciu moral real lui Chircov Dmitri. În aceste condiții, argumentele invocate în apel nu răstoarnă situația de fapt și de drept constatată în mod corect de prima instanță, nefiind prezentate probe noi sau temeiuri juridice apte să justifice admiterea apelului și respingerea acțiunii.

Mai mult ca atât, fiind învinuită în comiterea contravenției prevăzute de art. 354 alin. (1) Cod contravențional, apelanta Arachelean Cristină a contrasemnat actul dat de învinuire și nu l-a contestat în instanța de judecată, astfel, fiind de acord cu sancțiunea aplicată sub formă de amendă în mărime de 1500 lei.

Cât privește alegațiile apelantei Arachelean Cristină precum că „*la data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator nu i-a fost explicat nimic, i s-a cerut buletinul de identitate, a fost completat un act și i s-a dat să semneze*”, Colegiul judiciar le apreciază ca fiind nefondate și lipsite de suport probator, întrucât din materialele dosarului rezultă că procesul-verbal contravențional a fost întocmit cu respectarea prevederilor legale, iar apelanta a semnat actul fără a consemna vreo obiecție în rubrica corespunzătoare. Mai mult, apelanta nu a probat că ar fi fost împiedicată să-și exercite drepturile procesuale sau că i-ar fi fost încălcate garanțiile procedurale prevăzute de Codul contravențional, astfel încât susținerile sale apar ca simple afirmații necoroborate cu niciun mijloc de probă.

Totodată, alegațiile avocatului Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină prin care în ședința instanței de apel s-a invocat că „*au fost prezentate mai multe probe care confirmă faptul că la Arachelean Cristină s-au constatat leziuni corporale mai grave decât leziunile corporale constate la Chircov Dmitri care se afla și în stare de ebrietate la acel moment. /.../ instanța de fond nu s-a expus asupra stării de legitimă apărare invocate de apelanta Arachelean Cristină, ceea ce atrage aplicarea la caz a prevederilor 2001 alin. (1) Cod civil*”, Colegiul judiciar constată că acestea au fost apreciate prin hotărârea emisă de instanța de fond la data de 07 iunie 2023, prejudiciul moral și material fiind încasat la acțiunea înaintată Arachelean Cristină împotriva lui Chircov Dmitri. (f.d.42)

Astfel, cât privește alegațiile apelantului Chircov Dmitri, care tot a suferit pagube morale, la fel au fost întemeiat satisfăcute de instanța de fond.

Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond a examinat în mod complet și obiectiv circumstanțele cauzei, a analizat probele administrate și a pronunțat o hotărâre motivată, prin care a acordat compensații proporționale reclamantului, în funcție de prejudiciul dovedit și suportat. În aceste condiții, nu se poate reține existența vreunei omisiuni în examinarea stării de legitimă apărare sau vreo aplicare greșită a prevederilor art. 2001 alin. (1) Cod civil, astfel că apelurile declarate nu sunt de natură a conduce la casarea hotărârii atacate, care urmează a fi menținută ca fiind legală și temeinică.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți citate supra, sunt identice cu circumstanțele expuse în instanța judecată, cărora le-a fost dată deja o apreciere corespunzătoare, acestea fiind vădit lipsite de suport juridic probant, și sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

În final, Colegiul reiterează că contrar prevederilor art. 118 și 121 Cod de procedură civilă, apelanții nu a adus careva probe incontestabile în susținerea poziției sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acţiunea, precum și corect a încasat cheltuielile de judecată suportate de la Arachelean Cristină în beneficiul lui Chircov Dmitri.

Colegiul judiciar menționează că, în cadrul hotărârii CtEDO în cauza *Van de Hurk contra Țărilor de Jos* din 19 aprilie 1994, înalta Curte a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat.

Subsecvent, Colegiul judiciar reiterează că concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, fiind în concordanță cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, astfel, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererilor de apel, ca fiind neîntemeiate.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390, 394, 434 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul judiciar

D E C I D E :

Se resping apelurile declarate de avocatul Iurașco Eugeniu în interesele Arachelean Cristină și de avocata Turculeț Mariana în interesele lui Chircov Dmitri.

Se menține hotărârea judecătoriei Cahul, sediul Central din 07 august 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chircov Dmitri către Arachelean Cristină cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecător: Judecător: Judecător:

MIRONOV Andrei COLEV Grigori HUDOBA Valeri